

KVALITETSDEKLARATION

Skördeprognos för spannmål och oljeväxter 2018

Ämnesområde

Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Statistikområde

Jordbrukets produktion.

Produktkod

JO0605

Referenstid

2018

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	3
1.2.4 Redovisningsgrupper	3
1.2.5 Referenstider	3
2 Tillförlitlighet	3
2.1 Tillförlitlighet totalt	3
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	4
2.2.2 Ramtäckning	4
2.2.3 Mätning	4
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	5
2.2.6 Modellantaganden	5
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	5
3 Aktualitet och punktlighet	5
3.1 Framställningstid	5
3.2 Frekvens	5
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	6
5.1 Jämförbarhet över tid	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	6
5.3 Sam användbarhet i övrigt	6
5.4 Numerisk överensstämmelse	6
Allmänna uppgifter	6
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	6
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C Bevarande och gallring	7
D Uppgiftsskyldighet	7
E EU-reglering och internationell rapportering	7
F Historik	7
G Kontaktuppgifter	7

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Då det finns ett behov av skördeinformation som kan redovisas vid ett tidigare tillfälle än slutliga skördeuppskattningar, har Jordbruksverket utvecklat en prognosmetod för att uppskatta skörden av olika grödor utifrån väderdata och tidigare års skördar.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användare av statistiken är Jordbruksverket och jordbrukets organisationer. Statistiken används för planeringsverksamhet och marknadsbevakning.

1.2 Statistikens innehåll

Hektarskörd och totalskörd av spannmåls- och oljeväxtgrödor.

1.2.1 Objekt och population

Objekten är de grödor som ingår i redovisningsgrupperna (se 1.2.4).

1.2.2 Variabler

Skördar uttryckt i kg per hektar och ton totalt.

1.2.3 Statistiska mått

- Totala skörden uttryckt i tusen ton.
- Hektarskörd uttryckt i kg/ha.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Regioner:

Hela riket.

Produkter:

Spannmål: Höstvet, vårvete, höstråg, vårkorn, höstkorn, havre, höstrågvete, vårrågvete, blandsäd

Oljeväxter: Höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs

1.2.5 Referenstider

Skördeprognoser publiceras årligen i augusti och avser innevarande års förväntade skörd under förutsättning att vädret från och med augusti till skördetillfället inte avviker från det normala.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Det är svårt att bedöma tillförlitligheten i resultaten, men i tablåerna E och F i det Statistiska meddelandet (SM) kan man se den procentuella skillnaden mellan prognosen och den slutliga skördeuppskattningen för de senaste 5 åren. I tablå E visas skillnader för hektarskördar och i tablå F skillnader för totalskördar. Tablåerna finns under avsnittet Statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

De gjorda prognoserna bygger på verkliga uppgifter av väderdata fram till och med juli år 2018. För efterföljande månader har årets väderdata satts till normalvärden, vilket gör att prognoserna kan slå fel om årets väder i augusti och september skiljer sig markant från normalåret. Normalvärde är i detta fall genomsnitt av de senaste 30 åren.

Varje väderstation motsvarar ett län vilket kan påverka resultaten betydligt då förhållandena kan skilja sig åt inom ett län. Vissa stationer har lagts ner och vissa har tillkommit sedan 1965 vilket gör att alla tidsserier inte utgörs av data från en station utan har tagits fram utifrån olika stationer. Om ett värde en månad saknas för en station, används värde från en annan station/län.

Modellen med de vädervariabler som används, månadsmedelvärdet för dygnsmedeltemperaturen och månadsvärde för nederbörden, tar inte hänsyn till hur temperatur och nederbörd fördelar sig över månaden. Om exempelvis nederbörden kommit under en kort period en månad påverkar detta skörden annorlunda än om nederbörden varit jämnt utspridd över månaden.

Modellen har visat sig ha problem att uppskatta hektarskördar när vädret avviker allt för mycket från normalvärden. 2018 års modell har därför justerats med hjälp av modellens beräknade överskattning av hektarskördarna för 1992 och 1994, då de åren också präglades av värme och torka.

Prognosen för totalskördar 2018 har även skrivits ned med hänsyn till andelen arealer spannmål som ensileras istället för tröskas är mycket större 2018 än vad som brukar vara fallet under normalår, detta som ett resultat av det varma och torra vädret i år. Uppskattningen av arealer som har ensilerats i stället för tröskats kan ha över- eller underskattats vilket i sin tur leder till att totalskördarna kan ha över- eller underskattats för 2018.

De slutliga skördeuppskattningarna, som delvis ligger till grund för denna prognos, har inte tagits fram med samma metod genom åren. Tidigare baserades dessa skördeuppskattningar främst på provtagningar i fält medan de sedan 1998 baseras på telefonintervjuer. Som en följd av metodbytet har hektarsköörden fått en något annorlunda innebörd. När statistiken baserades på skörden från provtytor avsåg hektarsköörden skörd per besädd areal. När uppgifterna nu hämtas från jordbrukarna blir det mer fråga om en hektarskörd som avser skörd per bruttoareal av grödan. Det skulle i så fall ge en något mindre hektarskörd. Effekten blir dock inte så stor eftersom de uppmätningar av arealerna som har gjorts efter EU-inträdet har medfört att lantbrukarnas redovisning av grödarealerna under senare år överensstämmer allt bättre med den besädda arealen. De prognosmetoder som använts här blir något osäkrare om nivån på den faktiska skörden ändrats till följd av metodbyte.

2.2.1 Urval

Vädret i Sverige representeras av en väderstation per län. Alltså har 21 av SMHI:s väderstationer valts ut och valet är gjort utifrån att stationerna finns i områden med åkermark.

2.2.2 Ramtäckning

Ej tillämpligt.

2.2.3 Mätning

Prognoserna bygger på:

- definitiva uppskattningar av tidigare års länsvisa skördar enligt den officiella skördestatistiken
- väderdata från SMHI
- uppgifter om brukade arealer 2018.
- Uppskattning av arealer som har ensilerats istället för tröskats.

Skördeuppskattningarna utfördes fram till och med 1997 som objektiva mätningar i fält av skördeutfallet för samtliga grödor.

Skördeundersökningar i spannmål och oljeväxter grundar sig sedan 1998 på lantbrukarnas uppgifter genom intervjuer. Dessa resultat är inte lika tillförlitliga som objektiva mätningar.

Metodbytet för skördeundersökningarna medför att även tillförlitligheten i skördeprognoserna påverkats.

2.2.4 Bortfall

Ej tillämpligt.

2.2.5 Bearbetning

Med hjälp av regressionsmodeller estimeras förväntad skörd för enskilda grödor länsvis. En trendvariabel inkl. vädervariabler används som förklarande variabler. Dessa är olika för olika grödor och län.

Prognosen för 2018 har justerats ned utifrån modellens överskattning av åren 1992 och 1994. Även arealerna för spannmål har justerats ned efter uppskattning av hur mycket som har ensilerats utöver vad som ensileras ett normalår.

2.2.6 Modellantaganden

I modellen sätts vädervariabler för augusti till oktober innevarande år till genomsnittet av tidigare år. Modellen förutsätter med andra ord att vädret, med avseende på månadstemperatur och nederbörd, förväntas följa ett normalt mönster.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Data som redovisas i SM:et är en prognos. Prognosen för spannmål underskattades med 2 % för 2015, överskattades för 2016 med 2 % samt underskattades med 3 % för 2017. Även prognosen för oljeväxter underskattades med 11 % 2015, överskattades med 4 % för 2016 samt underskattades med 6 % 2017.

Procentuella skillnader mellan prognos och slutliga skördar 2013–2017 redovisas i två tablåer i SM:et. Skillnaderna för hektarskördar redovisas per gröda och för totalskördar per gröda samt totalt för spannmål respektive oljeväxter.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Ungefär 10 dagar efter att vädret för juli innevarande år finns tillgängligt.

3.2 Frekvens

Skördeprognos görs i början av augusti varje år.

3.3 Punktlighet

Redovisning enligt plan i augusti 2018.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO 29 SM 1801, på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik, samt på SCB:s webbplats www.scb.se. I samband med publiceringen ges även ett pressmeddelande ut med de viktigaste resultaten.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Ingen ytterligare statistik finns att tillgå.

4.3 Presentation

Redovisning sker i form av text, tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Dokumentation sker i Statistiskt meddelande (SM) samt denna kvalitetsdeklaration. Det finns också ett dokument, Statistikens framställning som blir tillgänglig på hemsidan hösten 2018.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten är god med tidigare års skördeprognoser.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten är god med tidigare års definitiva skördestatistik för Sverige samt med skördestatistik för andra länder inom EU.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

-

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([SFS 2001:99](#)) och förordningen ([SFS 2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrift ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([SFS 2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistisk som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Ej tillämpligt.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Inom EU regleras denna statistik genom Europaparlamentets och Rådets förordning (EEG) nr 543/2009 av den 18 juni 2009 om skördestatistik samt kommissionens delegerade förordning 2015/1557 av den 13 juli 2015 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 543/2009 om skördestatistik.

F Historik

Skördeprognoser har genomförts i olika omgångar och på olika sätt. De väderleksbaserade skördeprognoserna utvecklades på slutet av 70-talet och återupptogs 1999. Från början användes skördeprognoserna till den prisreglerande verksamheten vid Statens Jordbruksnämnd samt av regleringsföreningarna vid planering av utrikeshandel och prissättning.

Till och med 2013 användes data från totalt 11 väderstationer vilket innebar att data från vissa väderstationer användes till flera län. År 2014 och senare används data från en väderstation per län. Resultat baserat på 11 respektive 21 väderstationer har jämförts för några år. Resultaten visar inte på några skillnader.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Statistikproducent: Simon Lind
E-post	fornamn.efternamn@jordbruksverket.se
Telefon	036 – 15 63 42